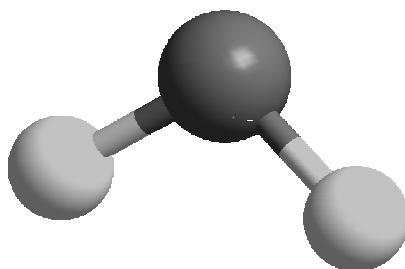

ZVEZA ZA TEHNIČNO KULTURO SLOVENIJE

ŠOLSKO TEKMOVANJE IZ ZNANJA KEMIJE ZA
BRONASTE PREGLOVE PLAKETE

Tekmovalne naloge za 2. letnik
12. marec 2012

Predno začnete reševati preizkus znanja, vpišite v tabelo svoje podatke z velikimi tiskanimi črkami.

Ime in priimek: _____

Srednja šola: _____

Kraj: _____

Profesor kemije: _____

Pred vami je deset tekmovalnih nalog iz kemije, ki so različnega tipa. Pri reševanju lahko uporabljate le periodni sistem, ki je priložen in žepno računalo. Naloge rešujte po vrsti. Če vam posamezna naloga dela težave, jo prihranite za konec.

Pri reševanju ne smete uporabljati svinčnika in sredstev za brisanje. Če se zmotite, napako prečrtajte in se poleg podpišite.

Za reševanje tekmovalnih nalog imate na voljo 60 minut.

Veliko uspeha pri reševanju.

Tekmovalne naloge pregledal: _____

Dijak je dosegel _____ točk, kar ustreza _____ %.

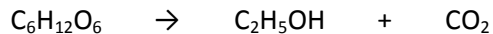
PERIODNI SISTEM ELEMENTOV

	I 1																VIII 18		
	1 H 1,008											2 He 4,0026	1						
2	3 Li 6,941	4 Be 9,0122											5 B 10,81	6 C 12,011	7 N 14,007	8 O 15,999	9 F 18,998	10 Ne 20,180	2
3	11 Na 22,993	12 Mg 24,305	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13 Al 26,982	14 Si 28,085	15 P 30,974	16 S 32,06	17 Cl 35,45	18 Ar 39,948	3
4	19 K 39,093	20 Ca 40,078	21 Sc 44,956	22 Ti 47,867	23 V 50,942	24 Cr 52,996	25 Mn 54,938	26 Fe 55,845	27 Co 58,933	28 Ni 58,693	29 Cu 63,546	30 Zn 65,38	31 Ga 69,723	32 Ge 72,63	33 As 74,922	34 Se 78,95	35 Br 79,904	36 Kr 83,798	4
5	37 Rb 85,463	38 Sr 87,62	39 Y 88,906	40 Zr 91,224	41 Nb 92,906	42 Mo 95,96	43 Tc (98)	44 Ru 101,07	45 Rh 102,91	46 Pd 106,42	47 Ag 107,87	48 Cd 112,41	49 In 114,82	50 Sn 118,71	51 Sb 121,76	52 Te 127,60	53 I 126,90	54 Xe 131,29	5
6	55 Cs 132,91	56 Ba 137,33	57-71 *	72 Hf 178,49	73 Ta 180,95	74 W 183,84	75 Re 186,21	76 Os 190,23	77 Ir 192,22	78 Pt 195,08	79 Au 196,97	80 Hg 200,59	81 Tl 204,38	82 Pb 207,2	83 Bi 208,98	84 Po (209)	85 At (210)	86 Rn (222)	6
7	87 Fr (223)	88 Ra (226)	89-103 #	104 Rf (265)	105 Db (268)	106 Sg (271)	107 Bh (270)	108 Hs (277)	109 Mt (276)	110 Ds (281)	111 Rg (280)	112 Cn (285)	113 Uut (284)	114 Fl (289)	115 Uup (288)	116 Lv (293)	117 Uus (294)	118 Uuo (294)	7

* Lantanoidi	57 La 138,91	58 Ce 140,12	59 Pr 140,91	60 Nd 144,24	61 Pm (145)	62 Sm 150,36	63 Eu 151,96	64 Gd 157,25	65 Tb 158,93	66 Dy 162,50	67 Ho 164,93	68 Er 167,26	69 Tm 168,93	70 Yb 173,05	71 Lu 174,97
# Aktinoidi	89 Ac (227)	90 Th 232,04	91 Pa 231,04	92 U 238,03	93 Np (237)	94 Pu (244)	95 Am (243)	96 Cm (247)	97 Bk (247)	98 Cf (251)	99 Es (252)	100 Fm (257)	101 Md (258)	102 No (259)	103 Lr (262)

1. Etanol nastane pri fermentaciji glukoze.

1.1 Uredite enačbo kemijske reakcije. V enačbi označite agregatna stanja reaktantov in produktov.

1.2 Koliko gramov etanola nastane iz enega mola glukoze?

Račun:

Odgovor: _____

1.3 Kolikšen je masni delež etanola, ki nastane, glede na maso glukoze, ki je zreagirala?

Račun:

Odgovor: _____

2. Plin metan popolnoma zgori.

2.1 Zapišite enačbo za popolno gorenje metana. V enačbi označite agregatna stanja reaktantov in produktov.

_____

2.2 Izračunajte spremembo standardne reakcijske entalpije ΔH_r^0 .
Podane so standardne tvorbenne entalpije ΔH_{tv}^0 reaktanta in produktov.

Formula spojine	$\Delta H_{tv}^0/\text{kJ mol}^{-1}$
$\text{CH}_4(\text{g})$	- 74.8
$\text{CO}_2(\text{g})$	- 393
$\text{H}_2\text{O}(\text{l})$	- 286

Račun:

Odgovor: _____

3. Pri raztapljanju bakrovega(2+) sulfata v vodi se raztopina segreva ($\Delta H_{hid}^{\circ} = -66,1 \text{ kJ/mol}$). Katere trditve o nastanku te raztopine so pravilne?

- a Raztapljanje bakrovega(2+) sulfata je endotermna reakcija.
 b Toplota se pri nastanku raztopine bakrovega(2+) sulfata veže.
 c Pri tvorbi vezi med bakrovimi(2+) in sulfatnimi ioni z molekulami vode se toplota sprošča.
 č Pri pretrganju vezi med ioni v kristalu bakrovega(2+) sulfata se energija veže.

Napišite pravilne odgovore: _____

4. Cink reagira s klorovodikovo kislino, ki je bila v prebitku. Pri tem se sprošča vodik. Vsako minuto od začetka reakcije smo pri temperaturi 0°C in tlaku $101,3 \text{ kPa}$ merili prostornino vodika.

t / min	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
$V(\text{H}_2) / \text{mL}$	15	21,5	26,5	30,4	33,2	35,8	37,8	39,2	40,5	41,5

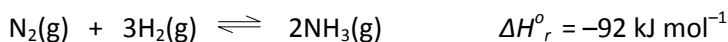
- 4.1 Napišite enačbo kemijske reakcije, ki je potekla.

_____

- 4.2 Ocenite, v kolikšnem času se je raztopilo $0,100 \text{ g}$ cinka.

Odgovor: _____

5. Amonijak nastane pri reakciji med dušikom in vodikom.

Pogoji pri poteku reakcije: $P = 200 \text{ atm}$, $T = 400^{\circ}\text{C} - 500^{\circ}\text{C}$

Katalizator: železo

Odgovorite na vprašanja.

- 5.1 Kako na položaj ravnotežja vpliva katalizator železo?

_____

- 5.2 Ali je reakcija eksotermna ali endotermna?

_____

- 5.3 Razloži vpliv povišanja temperature na položaj ravnotežja.

_____

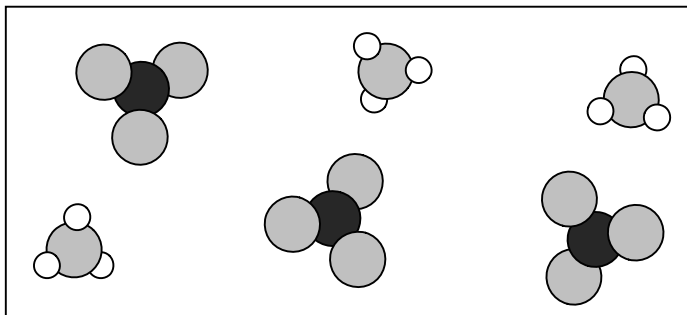
- 5.4 Poleg spremembe temperature predlagaj še dva načina, ki bosta vplivala na ravnotežje tako, da bo nastalo več amonijaka.

1. način: _____

2. način: _____

6. Podana je porazdelitev delcev neznane snovi v vodni raztopini

6.1 Kaj prikazuje shema na ravni delcev? Zaradi preglednosti molekule vode niso prikazane.

Legenda

○ model atoma vodika

● model atoma kisika

● model atoma dušika

- a Vodno raztopino močne kisline.
- b Vodno raztopino močne baze.
- c Vodno raztopino, katere $\text{pH} = 7$.
- č Vodno raztopino s $\text{pH} < 7$.
- d Vodno raztopino, ki se po dodatku fenolftaleina ne obarva.

Napišite pravilne odgovore: _____

6.2 Napišite enačbo kemijske reakcije, ki poteče, da nastanejo delci, ki jih prikazuje shema.

_____

7. Katera sol reagira v vodni raztopini bazično?

- A natrijev klorid
- B amonijev klorid
- C natrijev karbonat
- Č kalijev nitrat

8. 40 mL 0,25 M vodne raztopine kalijevega hidroksida nevtralizira 22 mL dušikove kisline. Izračunajte koncentracijo dušikove kisline v mol/L.

Račun:

Odgovor: _____

9. Izračunajte pH raztopine, v kateri je koncentracija OH^- ionov 0,030 mol/L.

Račun:

Odgovor: _____

10. Napišite formule spojin, za katere veljajo podani opisi.

10.1 Spojina je glavna sestavina apnenca.

_____

10.2 Spojina je oksid, ki nastane pri gorenju nekaterih fosilnih goriv in onesnažuje zrak.

_____

10.3 Za gorenje premoga je premalo zraka. Spojina ogljika, ki pri tem nastane, je strupena za organizme.

_____